

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף פט.

כיצד חשבו ישראל את המ' יום, וכיצד היה צריך לחשב? [תוד"ה לסוף].

כיצד חשבו ישראל	כיצד צריך לחשב	
לרש"י	החשיבו את יום העליה, וחשבו שירד בט"ז בתמוז ¹	להחשיב ממחרת יום העליה, והירידה ביום י"ז בתמוז ²
לתוס'	החשיבו את יום העליה, אבל לא החשיבו הלילה של היום האחרון ³	להחשיב את יום העליה, אבל גם את הלילה של היום האחרון

שבת דף פט:

מה הביאור בלשונות דלהלן [תוד"ה תבלין]?

תבלין שנים וג' שמות והן מין אחד	ג' מיני תבלין ⁴	ג' מיני תבלין והם שם א'	
לרש"י	פלפל לבן פלפל שחור פלפל ארוך - והם כולם מן אחד דקרואים פלפל	פלפל כמון וקנמון	כגון תרי מיני אהלא ⁵
לתוס'	ג' איסורים: ערלה כלאי הכרם אשירה - של סוג תבלין אחד	ג' מיני תבלין: פלפל כמון וקנמון, שאסורים באיסור אחד, כערלה	

תבלין שנים וג' שמות וכו' "אסורין ומצטרפין", מה הביאור בזה? [תוד"ה אסורין].

אסורין	מצטרפין	
לרש"י ור"ת	מצטרפין לאסור את הקדרה בנותן טעם (ולא למלקות)	
ללכאורה נראה בתוס'	אוסרין את הקדרה בנותן טעם	מצטרפין לשיעור כזית למלקות ⁶

¹ וכך החשבון: משה עלה בז' בסיון, וא"כ עד סוף החדש יש כ"ד יום אם נחשוב את יום העליה. ולפ"ז צריך היה לירד בט"ז בתמוז בשעה ששית, וכיון שלא ירד לפי חשבונם עשו את העגל.

² וכך החשבון: משה עלה בז' בסיון, וא"כ עד סוף החדש יש כ"ג יום אם לא נחשוב את יום העליה. ולפ"ז ירד ב"ז בתמוז בשעה ששית. דכיון דצריך להיות מ' יום שלמים יום ולילו עמו, לכן אין לחשוב את יום העליה.

³ וכיון שכן, סברו שירד ביום המ' בעצמו, וטעו, שצריך גם להחשיב את הלילה של היום האחרון במנין הארבעים.

⁴ מהרש"י והתוס' הוכיחו המהרש"א והמהר"ם, דבדברי ת"ק שבמשנה בערלה (פ"ב מ"י) לא גרסינן תיבות "שם אחד", ולכן הוצרכו התוס' להקשות את קושיתם דוקא מדברי ר"ש שהזכיר להדיא "שם אחד". ר"ל, דג' מיני תבלין שהזכיר ת"ק, אפשר למצוא בקל, כגון פלפל כמון וקנמון (ע' תוס' ע"ז סו. ד"ה תבלין), אולם ג' מיני תבלין שיהיה להם שם משותף, זה קשה למצוא. ותירצו תוס', דגם זה יש וכדלהלן.

⁵ פ"י, דכמו שמצינו גבי אהל דיש כמה סוגים וכולם קרואים אהל, כך לגבי תבלינים יש תבלינים שכולם קרואים בשם אחד, והם באמיתות כמה סוגים. ותמהו תוס', דמדברי ר"ש נלמד לת"ק דאם יש להם שם אחד מצטרפין, ותמהו אם הם מינים שונים מה עוזר שיש להם שם אחד שיהיה זו סבה מספקת לצרפם.

⁶ והגם שמצינו להדיא שלענין חטאת אין מצטרפין ג' שמות איסור, מ"מ לענין מלקות ס"ל לתוס' שמצטרפים. ודוקא באופן שלא בללן זה בזה - דאז הם מבטלים זה את זה, אלא שרק צירפם - דאז הם מצטרפים למלקות.